

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแล
ในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน



นางสาวเพ็ญธิรา นาคทองคง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-14-3416-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE EFFECT OF THE DIARRHEA PREVENTIVE BEHAVIOR PROMOTING PROGRAM
FOR CHILD CAREGIVERS IN DAY CARES**

Miss Penthira Nakthongkhong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science**

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

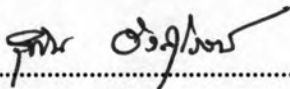
ISBN 974-14-3416-2

Copyright of Chulalongkorn University

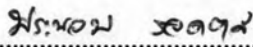
490143

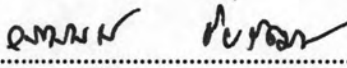
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงใน
เด็กของผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน
โดย นางสาวเพ็ญธิรา นาคทองคง
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ชัยวัฒน์

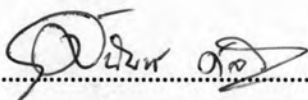
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต


.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร.ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ชัยวัฒน์)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สกลโกศุม)

เพ็ญธิดา นาคทองคง : ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน (THE EFFECT OF THE DIARRHEA PREVENTIVE BEHAVIOR PROMOTING PROGRAM FOR CHILD CAREGIVERS IN DAY CARES) อ. ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.วราภรณ์ ชัยวัฒน์, 147 หน้า. ISBN 974-14-3416-2

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแลเด็ก กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันจำนวน 66 คน เป็นกลุ่มทดลอง 32 คน และกลุ่มควบคุม 34 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยกิจกรรมประกอบด้วยการอภิปรายกลุ่มย่อยและการสาธิตทดลองปฏิบัติจริง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้ดูแลเด็กมีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กว่ามีมาก รับรู้ว่าอุปสรรคที่ขัดขวางพฤติกรรมมีน้อย รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงพอที่จะปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวและเอาชนะอุปสรรคที่ขัดขวางการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นได้ และมีความรู้สึกในทางบวกกับการปฏิบัติพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็ก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวัดพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแลเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ANCOVA โดยมีคะแนนพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กที่ได้รับโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กของผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กภายหลังการทดลองสูงกว่าผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2549.....

ลายมือชื่อนิติศ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4777601736 : MAJOR NURSING SCIENCE

KEY WORD : BEHAVIOR PROMOTING PROGRAM / DIARRHEA PREVENTIVE
BEHAVIOR IN CHILD / CAREGIVERS / DAY CARES

PENTHIRA NAKTHONGKHONG : THE EFFECT OF THE DIARRHEA PREVENTIVE
BEHAVIOR PROMOTING PROGRAM FOR CHILD CAREGIVERS IN DAY CARES.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WARAPORN CHAIYAWAT. Ph.D., 147 pp.

ISBN 974-14-3416-2

The purpose of this quasi-experimental research was to study the effect of the diarrhea preventive behavior promoting program for child caregivers in day cares. Subjects were composed of 66 caregivers working in day cares. Thirty two subjects were in the experimental group, and 24 subjects were in the control group. The experimental group received the diarrhea preventive behavior promoting program which consisted of a small group discussion, and experimental and application. This program aimed to increase the perceived benefits and perceived self-efficacy, to decrease the perceived barriers, and to create positive affects toward the diarrhea preventive behavior. The diarrhea preventive behavior of caregivers were measured twice, before and after receiving the program, by the diarrhea preventive behavior of caregivers questionnaire developed by the researcher. Data were analyzed by ANCOVA with pre-test scores as covariate variable.

It was found that caregivers receiving the diarrhea preventive behavior promoting program had higher scores on diarrhea preventive behavior then those of the caregivers receiving routine diarrhea preventive behavior promoting, at the level of .05.

Field of Study :.....Nursing Science.....

Academic Year :.....2006.....

Student's Signature : *Penthira Nakthongkhong*

Advisor's Signature : *Waraporn Chaiyawat*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ ชัยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดชี้แนะแนวทาง และให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และประทับใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และชี้แนะแนวทางการเรียนรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สดโกสมุท กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิด และแนวทางที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายเทศมนตรี ในอำเภอไชยา และอำเภอกาญจนาภิเษก ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนส่วนหนึ่งที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยและขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณมารดาที่เป็นแรงกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนในการศึกษา ใฝ่หาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทั้งยังคอยห่วงใย ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วง และให้กำลังใจมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี.....	11
พฤติกรรมของผู้ดูแลในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็ก.....	17
แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์.....	23
การเรียนรู้เชิงประสบการณ์.....	31
โปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคอุจจาระร่วงในเด็ก.....	35
บทบาทของพยาบาลในการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคอุจจาระร่วงในเด็ก.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	46
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	53

บทที่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การหาความตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	55
การหาความตรงของเครื่องมือกำกับการทดลอง.....	57
การหาความเที่ยงของเครื่องมือกำกับการทดลอง.....	58
การหาความตรงของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การหาความเที่ยงของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
วิธีดำเนินการทดลอง.....	65
การกำกับการทดลอง.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	90
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	104
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค ใบยินยอม และข้อมูลสำหรับผู้ดูแล.....	141
ภาคผนวก ง ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และการใช้สัตว์ทดลอง ในการวิจัย กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	145
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	147

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	รายชื่อสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันในกลุ่มควบคุม.....	47
2	รายชื่อสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันในกลุ่มทดลอง.....	48
3	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
4	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	52
5	ตารางการจัดโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคอุจจาระร่วง ในเด็กของผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน.....	64
6	ขั้นตอนดำเนินการทดลองในช่วงที่ 1.....	66
7	ขั้นตอนดำเนินการทดลองในช่วงที่ 2.....	69
8	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมป้องกันการโรคอุจจาระร่วงในเด็กหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	74
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการ โรคอุจจาระร่วงในเด็กก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	75
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมป้องกันการ โรคอุจจาระร่วงในเด็กก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	75

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเคอร์.....	23
2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	44
3	ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	62